

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ 1996
(ΜΑΙΟΣ 1996)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 80 Αρ. Φύλλου 78

Η ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΣΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

ΜΙΑ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Με ιδιαίτερη σεμνότητα τιμήθηκε και στη Βερόια η μνήμη της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων που εκδόθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ημαθίας έχει εξής:

- Κυριακή 19-5-1996
  - Γενικός σημαιοστολισμός από της οχθής πρωινής ώρας μέχρι και της δύσης του ηλίου της 19ης Μαΐου 1996.
  - Φωταγόηση όλων των δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών καταστημάτων, καθώς και των καταστημάτων των ΝΠΔΔ και των Τραπεζών κατά τις βραδυνές ώρες της 19ης Μαΐου 1996.
  - Χαιρετιστήριες θαλάσσιες με τη φροντίδα του Β' Σ. Στρατού κατά την ανατολή και τη δύση του ηλίου, καθώς και κατά τη δοξολογία.
  - Ωρα 7.30 θα σημάζουν χαρμόσυνα οι καμπάνες των εκκλησιών, η

δε Μπάντα του Β' Σ.Σ. και η φιλαρμονική του Δήμου Βερόιας, θα περιέλθουν τους δρόμους της πόλης παινίζοντας θριαμβευτικά θούρια και εμβατήρια.

γ. Ωρα 08.00 επίσημη έπαρση της σημαίας.
δ. Ωρα 09.30 παράταξη στρατιωτικού τμήματος απόδοσης τιμών και της Μπάντας του Β' Σ. Στρατού καθώς και αντιπροσωπειών σχολείων, προσκόπων, και οδηγών στον χώρο του Ιερού Ναού Αγ. Αντωνίου.

ε. Ωρα 09.45 πέρασ προσέλευσης στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου των Αρχών και του Λαού.
στ. Ωρα 09.55 πέρασ προσέλευσης των επισήμων.

ζ. Ωρα 10.00 τέλεση επίσημης δοξολογίας με τη χοροστασία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βερόιας και Νόσου κ. Παντελεήμονος. Εκφώνηση, μέσα στον Ιερό Ναό, του πανηγυρικού της ημέρας από τον κ. Ιωάννη Μελετιόδη, οικονομολόγο - συγγραφέα.

η. Ωρα 10.30 κατάθεση στεφάνων στο μνημείο του Νικ. Καπετανίδη της ομώνυμης πλατείας από τους:

- Εκπρόσωπο της κυβέρνησης
- Νομόρχη Ημαθίας
- Στρατηγό - Διοικητή Β' Σ. Στρατού
- Δήμαρχο Βερόιας
- Περιφερειακό Δ/ντή Πέρας τελετής.

6. Εκπρόσωπους των πολιτικών κομμάτων
7. Εκπρόσωπους Ποντιακών Οργανώσεων
8. Εκπρόσωπους Νομικών Προσώπων που επιθυμούν να τιμήσουν την ανωτέρω επέτειο.

θ. Σιγή ενός λεπτού - Εθνικός Ύμνος.
Τελετάρχης στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου καθώς και στον χώρο κατάθεσης στεφάνων ορίζεται ο Μιχαήλ Τσαντεκίδης, υπάλληλος Ν.Α. Ημαθίας.

19 ΜΑΙΟΥ: Ημέρα μνήμης της ποντιακής γενοκτονίας

Η ματωμένη απόβαση του Κεμάλ Ατατούρκ

Οι Νεότουρκοι το 1911 αποφάσισαν να επιτύχουν το εθνικό πρόβλημα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με έναν απολύτως ριζικό τρόπο: με την εξόντωση των γηγενών χριστιανικών πληθυσμών.

Οι Νεότουρκοι αρνήθηκαν την ύπαρξη εθνικού ζητήματος στην Τουρκία και υιοθέτησαν την πολιτική της βίαιης αφομοίωσης των εθνικών μειονοτήτων, μιας πολιτικής που θα αποτελούσε έως σήμερα το βασικό χαρακτηριστικό του τουρκικού κρατικού μορφώματος.

Ενας παράγοντας που παρενέβη υπέρ των οθωμανικών συμφερόντων στη δεκαετία του '10 ήταν ο γερμανικός.

Οι Γερμανοί, οι οποίοι είχαν τεράστια οικονομικά και στρατιωτικά συμφέροντα στην περιοχή, εκπόνησαν ένα πρόγραμμα ακεραιότητας της Τουρκίας. Η υλοποίηση του προγράμματος αυτού προϋπέθετε την εξόντωση των πληθυσμών εκείνων που ενίσχυαν τις φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους και κυρίως με την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, υλοποιήθηκε η απόφαση για την οριστική λύση του εθνικού προβλήματος της αυτοκρατορίας με τη φυσική εξόντωση των γηγενών εθνοτήτων.

Το 1914 άρχισαν οι μεγάλες διώξεις κατά των Ελλήνων της Ιωνίας και της Ανατολικής Θράκης. Το 1915 έγινε η γενοκτονία των Αρμενίων στον Πόντο με 353.000 νεκρούς ως το 1924.

Η γενοκτονία των Ελλήνων στο μικρασιατικό Πόντο είχε δύο φάσεις. Η πρώτη διάρκεσε καθ' όλη τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και η δεύτερη μετά την αποβίβαση του Κεμάλ Ατατούρκ στην Σαμψούντα στις 18 Μαΐου 1919. Ο Κεμάλ, αξιωματικός του οθωμανικού στρατού, αποβιβάστηκε με την υποστήριξη των Αγγλων στη Σαμψούντα για να καταστείλει το δυναμικό ποντιακό αντίρρηση.

Στη συνέχεια αυτονομήθηκε και άρχισε τη συγκρότηση ενός εθνικιστικού τουρκικού κινήματος, εκμεταλλευόμενος τα θρησκευτικά συναισθήματα των μουσουλμανικών εθνών. Το 1921 οι κεμαλικοί μετέτρεψαν τον Πόντο σε κτήρα. Οι ηγροπόλητες των χωριών, οι σφαγείς των Ελλήνων χωρικών και οι βίαιες μετακινήσεις του πληθυσμού ήταν καθημερινό φαινόμενο. Οι διανοούμενοι και οι πρόκριτοι του Πόντου διακρίθηκαν από το ψευδολύγρο "δικαστήριο της Ανεξαρτησίας". Με την κατηγορία ότι έγινε προσπάθεια απόσχισης από την Τουρκία, εκδόθηκαν εκατοντάδες θανατικές καταδίκες. Περίπου 450 Πόντιοι πέθαναν στις κρεμάλες της Αμόσειας. Τελικά 353.000 Έλληνες, από ένα σύνολο 700.000, έχασαν τη ζωή τους την περίοδο 1916 έως 1924, όταν ολοκληρώθηκε η ανταλλαγή των πληθυσμών. Με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκε η σύγχρονη Τουρκία. Μόνο που οι εκκρεμότητες που δημιουργεί η ιστορία δεν εξαφανίζονται τόσο εύκολα.

Με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουμε τις προσδοκίες και τα οράματα της Ποντιακής Νεοθλαίας της Ευξεινού Λέσχης Βερόιας, που πρόσφατα απόκτησε και οργανικό σχήμα. Οι στήλες του "Αργοναύτη" είναι πάντα στη διάθεση της Ποντιακής Νεοθλαίας της Ε.Λ.Β. Συγχαρητήριο παιδιά γι' αυτήν σας την πρωτοβουλία.

Η σχετική πρώτη έγγραφη ενημέρωση - πληροφόρηση της Νεοθλαίας μας, έχει ως εξής: "Πρώτη παρουσία αυτόν τον μήνα, της Ποντιακής Νεοθλαίας της

Ευξεινού Λέσχης Βερόιας στον "Αργοναύτη". Και είναι η πρώτη μας παρουσία αυτή, γιατί η Ποντιακή Νεοθλαία, είναι ακόμη νεοσύστατη. Ιδρύθηκε από την Διοίκηση και υπό την διεύθυνση της Ε.Λ.Βερόιας, από μία ομάδα νέων ανθρώπων, με κοινούς στόχους, κοινά ιδανικά και βαθειά αγάπη στην παράδοση και την ιστορία μας.

Όμως η Ποντιακή Νεοθλαία δεν έχει μοναδικό σκοπό την διατήρηση, διάδοση και προβολή της παράδοσής μας, αν και αυτός είναι ένας από τους πρωταρχικούς της στόχους. Όπως άλλωστε και το να διατηρηθούν τα ήθη και τα έθιμά μας στο παρόν και στο μέλλον.

Στόχοι μας όμως ακόμη είναι:

- Η ένταξη στην διδακτέα ύλη της ιστορίας των σχολείων αλλά και σε κάθε έκδοση της Ελληνικής Ιστορίας, ενός τουλάχιστον κεφαλαίου της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Ζήτημα που είναι απάντηση, όχι μόνο κάθε Πόντιου αλλά πιστεύουμε και κάθε Έλληνα.
- Πρώτη παρουσία της ιδέας για στενότερη επαφή με τους Έλληνες που ζουν στο εξωτερικό. Πολλά εθνικά προβλήματα θα είχαν προωθηθεί ή και ακόμη θα είχαν θρει λύση, εάν αυτή η σχέση είχε ενισχυθεί όσο έπρεπε.
- Πραγματικό "αγκάλλισμα" στους παλινοστούντες αδελφούς μας και συνεχής προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων τους, τα οποία κατ' επέκταση και προβλήματα όλων.
- Την αντιμετώπιση προβλημάτων κοινωνικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα που αντιμετωπίζουν οι νέοι.

5. Την κατάρτιση αυτού του λεγόμενου "κόσμου των γενεών", αφού πιστεύουμε ότι μπορούμε να συνδυάσουμε την ζωντάνια, το κέφι και τη δημιουργική δυναμική των Νέων, με την πείρα και την σοφία των μεγαλύτερων, έτσι ώστε να επιτύχουμε την καλύτερη αντιμετώπιση και την αποτελεσματικότερη επίλυση των προβλημάτων όλων μας.

Ήδη στον ένα μήνα και πλέον της παρουσίας της, η Ποντιακή Νεοθλαία έχει επιτύχει:

- Μία κατά κοινή ομολογία αξιόλογη συμμετοχή στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εθνικής Αυτογνωσίας που έγινε στην Βερόια στις 10, 11 και 12 Μαΐου με συγκεκριμένες λύσεις και προτάσεις.
- Μία πραγματικά δυναμική παρουσία στην 2η Πανελλήνια Συνδιάσκεψη Ποντιακής Νεοθλαίας που έγινε στη Θεσσαλονίκη στις 18 Μαΐου, στα γραφεία της Παναγίας Σουμελά.
- Συμμετοχή στις εκδηλώσεις της 73ης επετείου από την Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού. Όμως η Ποντιακή Νεοθλαία έχει προγραμματίσει και εκδηλώσεις για το καλοκαίρι. Ετσι αυτό το καλοκαίρι θα έχουμε:
- Στις 8 Ιουνίου γλέντι γνωριμίας στην τοβέρνα της Ευξεινού Λέσχης.
- Εθελοντική Αιμοδοσία και δημιουργία Τράπεζας Αίματος.
- Παραθαλάσσιο Παράδεισο.
- Τριήμερη φυσική συνέχεια στη 2η σελ.

Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Στο υπ' αριθμ. 76 φύλλο του "Αργοναύτη", δημοσιεύθηκε άρθρο του συνεργάτη μας κ. Ανδρέα Τσατσίδη με τίτλο "Μία απόφαση μη υλοποιηθείσα μέχρι σήμερα...". Το δημοσίευμα αυτό "αναφέρεται στο γεγονός της μη ύπαρξης μεγάλης πόλης στην ελληνική επικράτεια, με όνομα από τις αθηνόμυτες πατρίδες του Πόντου".

Ο Δήμος Καλαμαριάς είχε την καλοσύνη να μας στείλει σχετικό έγγραφο (σε απάντηση του σχετικού δημοσιεύματος) στο οποίο παρέχονται πλήρη ενημερωτικά στοιχεία για το εν λόγω θέμα. Με ευχαρίστηση (όπως οφείλουμε) και για

Συνέχεια από την 3η σελ.

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία την Κυριακή 19-5-1996 και ώρα 8.30 π.μ. στην Αντωνιάδεια Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βερόιας, ειδική εκδήλωση που συνδιοργανώθηκε από το 2ο Γυμνάσιο Βερόιας και την Ευξεινή Λέσχη Βερόιας.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν οι Αρχές της πόλης και πλήθος κόσμου. Ιδιαίτερη δε ήταν η συμμετοχή των νέων μας.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. της Ευξεινού Λέσχης Βερόιας εκφράζει και δημόσια τις θερμές του ευχαριστίες στον κ. Γιάννη Σ. Ορφανίδη, καταστηματούχο διδασκάλιο, ο οποίος διέθεσε το ποσό των 100.000 δρχ. για την αθλοθέτηση επόθλων σε μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που πήραν μέρος σε διαγωνισμό Έκθεσης που προκήρυξε η Ε.Λ.Β.

Η χειρονομία αυτή του κ. Ορφανίδη είναι αξιωματική ευχαριστήριο.

Το Δ.Σ.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"

ΤΗΛ. 0331/66.913 - FAX
0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 Δρ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στίλβες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

αβάφτιγος - αβάπτι-
στος
άβρωτος = ακώνευτος
αγιαζ' = παγωνιά
αγκάλημα = μαρτυρία
αγούρ = αγόρι
αγουρέτε = ανδρισμός
αγρανεμία = ανεμο-
θυσία
άγρος = άγριος
αδάκωτος = αδάγκα-
στος
αδελφοκόριτσο = πρώ-
τη εξαδέλφη

ΡΗΜΑΤΑ

Ενεστώτας: αβηγορών
- εβμέγω - ασιταλίζω
Παρατατικός: εβηγό-
ρανα - έβμεγα - εσπάηζα
Αόριστος: εβηγόρεσα
- έβμεξα - εσπάησα
Προστατική: αβηγόρ' -
άβμεξο - ασπάη'

ΦΡΑΣΕΙΣ

- εσπάησα την πόρτα
= έκλεισα (καλά) την
πόρτα
- Ποιος εμπάρτεσε σην
κόλαση α πάει = όποιος
αμάρτησε θα πάει στην

κόλαση

- Αμόν ντ' έρθα είδ' ατο
= μόλις ήρθα το είδα

- Μη πειρανείς το μω-
ρό, αμαρτία έν = μην πει-
ράξεις το μωρό, κρίμα
είναι

- Ποηεμώ ν' ανηβάζω
το ζουμάρ' = προσπαθώ
να κάνω τη ζύμη ν' ανε-

βεί

- Με τ' άθας έμορφ' α-
πέμαθε την καϊθέ = με το
αθάτι όμορφα ξέμαθε τον
καφέ

- Α κούζωμε τον ποπά
ν' απουρκίζ = θα φωνά-
ξουμε τον παπά να δια-
βάσει εξορκισμούς

- Ωσταν έρθες απράνα
εδέκα σε ψωμί - όταν ήρ-

θες προ λίγου σου έδωσα
ψωμί

- Το στόμα σ' ακόμαν
γαλατέαν μυρίζ' = το
στόμα σου ακόμα γάλα
μυρίζει

- Εγομώθε απάν ιμ =
όρμησε πάνω μου

- Εξέβεν ο γύργιθας =
βρήκε το ουράνο τόξο

ΜΙΑ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.
διαβίωση σε σκηνές στην
Καστανιά.

5) Δημιουργία θεατρι-
κής ομάδας και

6) Χορό της Ποντιακής
Νεολαίας λίγο πριν ανοί-
ξουν τα Σχοδεία.

Τέλος, στις 9 Ιουνίου
και ημέρα Κυριακή, στις
10.30 το πρωί έχουμε Α-
νοικτή Συνέλευση και
διαδικασία εκλογών για
την ανάδειξη του πρώτου
Δ.Σ. της Ποντιακής Νεο-
λαίας το οποίο θα λει-
τουργεί υπό την
διεύθυνση της Ευξείνου
Λέσχης και σε συνεργα-
σία με αυτήν.

Κάνουμε λοιπόν έκκλη-
ση σε όλους τους Νέους
να συμμετάσχουν στην
Ποντιακή Νεολαία και
στις προσπάθειές της:

1) Για να έχει η παράδο-
ση τους συνεχιστές της.

2) Για να έχουν οι Νέοι
δυνατότητα εκπροσώπη-
σης σε όσα τους απασχο-
λούν.

3) Γιατί είμαστε Πόντιοι
μα πάνω απ' όλα Ελληνες
και νοιαζόμαστε για τα
πολιτιστικά και κοινωνικά
δρώμενα αυτού του τό-
που.

Το να γίνετε μέλη της
Ποντιακής Νεολαίας είναι
δικαίωμά σας, αθλή και υ-

ποχρέωσή σας.

Εμείς πάντως, μέσα α-
πό τον "Αργοναύτη" θα εί-
μαστε πλέον κάθε μήνα
κοντά σας για να σας εν-
μερώνουμε τόσο για τις
απόψεις μας, όσο και για
τις δραστηριότητές μας.

**Η ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ'**

ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Ψηλά ρασιά και πράσινα
δεντρόπα φυλλωμένα,
κλείστε κα τα κλαδάπα σου
και κηάψ' τον για εμένα.

Να σαν εσας ψηλά ρασιά,
πάντα κλωροφοράτεν,
διαβαίν' νε χρόνια και καιροί
καμμίαν κι' γεράτεν.

Ση Σουμεθά την Παναγιά
έχασα την κλειδίτσα μ'
μάνα ρούξον κι αράεψον
σ' εμπέν κεριόν νυφίτσαν.

Εμπέν η μάννα μ' είπεμε
απέσ ση Πελαγίας,
υιέ μ' θα υπαντρεύωσε
Αυγούστ' την Παναγίαν.

Νύκταν ημέραν ήσκούμαι
απέσ' σα μαχαράδας.
Μάναν, κύρην κ' εγκώρτσα γώ
απέσ σα μαχαλάδας.

**Ελληνες συγγραφείς
στη Σμύρνη**

Ιδιαίτερη συμβολική
και ειρηνική σημασία είχε
η παρουσία στη Σμύρνη
δύο Ελλήνων συγγρα-
φέων του Αντώνη Σμα-
ράκη και του Γιώργου
Ανδρεάδη, που παρου-
σίασαν βιβλία τους μετα-
φρασμένα στα τουρκικά,
σε έκθεση βιβλίου που έ-
γινε από 9 - 11 του Μάρ-

τη. Η επίσκεψη στη
Σμύρνη των δύο Ελλήνων
και η συνάντησή τους με
Τούρκους πνευματικούς
ανθρώπους είναι η πρώτη
αιθρία μετά την επικίνδυ-
νη κρίση στο Αιγαίο.

Το βιβλίο του Γιώργου
Ανδρεάδη, που μεταφρά-
στηκε στα τουρκικά, με
τίτλο "Ταμάμα, η αγνοού-
μενη του Πόντου", είχε
βραβευτεί το 1993 με το
"Βραβείο Ινεκσί". Είναι η
πραγματική ιστορία ενός
μικρού κοριτσιού, που
στα χρόνια του ξεριζω-
μού των Ρωμιών, χάθηκε
στη Σεβάστεια, έχασε την
οικογένειά της και ξανα-
βρέθηκε με τις αδελφές
της στην Ελλάδα το
1973, μισό αιώνα αργότε-
ρα. Είχε διασωθεί από
Τούρκο ανώτερο αξιωμα-
τικό, ο οποίος την πά-
ντρεψε, έκανε
οικογένεια και τελικά
βρέθηκε με δύο οικογέ-
νειες, μια στη Σμύρνη και
μία στη Θεσσαλονίκη.

BEACH PARTY

Από την Ποντιακή
Νεολαία της Ε.Λ.Β.

Η Ποντιακή Νεολαία Ευ-
ξείνου Λέσχης Βέροιας
διοργανώνει και προσκαλεί
όλους τους νέους σε ένα
beach party (παραθαλάσ-
σιο παρκάθ') που θα γίνει
το Σάββατο 6 Ιουλίου με
διανυκτέρευση στην παρα-
λία. Πληροφορίες και δη-
λώσεις συμμετοχής:
28.356 κ. Λίτσα Κωνσταντι-
νίδου 10.00 π.μ. - 14.00,
64.873 κ. Τέλη Ορφανίδη,
093344033 κ. Δήμητρα Α-
ποστολίδου 18.00 μ.μ. -
21.00 μ.μ., 20.142 - 62.901
κ. Νέστορα Καραλίδη.

**ΕΚΑΝΕ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ...
ΚΑΙ ΣΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"**

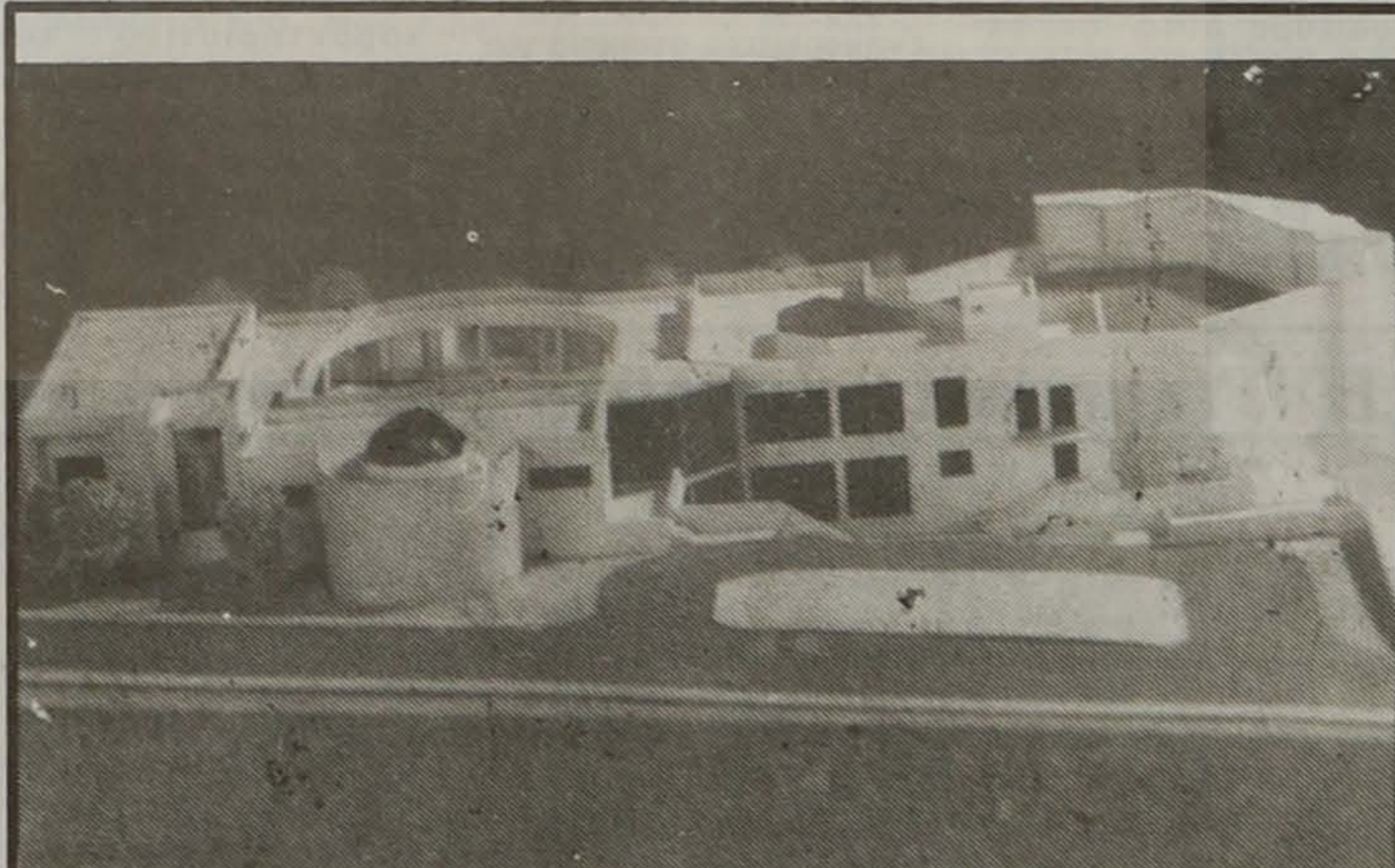
Σε δημοσίευμα του συνεργάτη μας κ. Ανδρέα
Ταταρίδη, με τον τίτλο "Κι άλλα βιβλία..." (Αριθμ.
φύλλου "Αργοναύτη" 75) ανεγράφη από τυπογρα-
φική παραδρομή ως συγγραφέας του βιβλίου -
λευκώματος (έκδοση πολιτιστικού συλλόγου Βυ-
ρώνειας Ν. Σερρών), "Παύλος Ταταρίδης", ενώ το
ορθό είναι Παύλος Τσακιρίδης. Συγγνώμη.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η εφημερίδα μας παρακολουθεί με πολύ μεγά-
λο ενδιαφέρον τις διάφορες δραστηριότητες που
αναπτύσσουν τα Σωματεία μας και φιλοδοξεί να
βρίσκεται πάντα στο πλευρό τους και με κάθε
τρόπο να συμπαραστέκεται στο έργο τους. Και γι'
αυτό απευθύνεται προς όλη τα Σωματεία με την
παρακλήση να αποστέλλουν τακτικά κάθε τι που
αφορά την δραστηριότητά τους ώστε έγκαιρα να
δημοσιεύεται. Πιστεύουμε ότι τα Σωματεία θα
εκτιμήσουν την προσφορά αυτή του "Αργοναύτη",
ώστε τακτικά να τον ενημερώνουν για θέματα
που αναφέρονται στη δραστηριότητά τους.

Πάππον προς πάππον με τ' εσέν
έρχουμε και θα πάμε,
σουμάδε, γάμον, φαγοπότ,
μετ' εσέν εφτάμε.

Μία νέα προσπάθεια ξεκινάει για την ανέγερση του Κέντρου
Πολιτισμού της ΕΛΒ.

Η συμβολή μας στο έργο αυτό του πολιτισμού και της
παράδοσης είναι αναγκαία.

Ποντιακά Πένθη

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ
ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ευτέρπη, ντ' εβηγόρτσες,
κ' έτον καιρός ακόμα,
ν' αφήντες την οικογένειαν σ'
και να εμπαινίς αφκά σ' χώμαν.

Έσανε καλέσα σύντροφος,
έσανε καλέσα μάννα,
έσανε καλέσα καλομάννα,
καλέσα οικοδέσποινα.

- Να ακουτουήζ' ν τα κώματα σ',
να μυραγιάζ' ο τάφος σ',
αέτς έτον το γραφτόν, αέτς έτον η τύχη!
Λαφρόν να έν τε σον το κώμαν.

Μία εκλεκτή οικοδέσποινα της ποντιακής οικογένειας,
η Ευτέρπη Σιδηροπούλου, σύζυγος του φίλου Συμβού-
λου της Διοίκησης της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, κ. Ηλία
Σιδηροπούλου έφυγε από κοντά μας, την άραξε η
ασθένεια.

Η ασέμνηστη αξιόθνη να δημιουργήσει οικογένεια
και να καμαρώσει παιδιά και εγγόνια. Η Ευτέρπη προικι-
σμένη με έμφυτη καλοσύνη και καλλιεργημένο συναι-
σθηματικό κόσμο, μοίρασε τη ζωή της ανάμεσα στη
φροντίδα για το σύζυγό της, τα παιδιά της, τους συγγε-
νείς της και στην κοινωνική προσφορά αθόρυθα και
σιωπηρά, μετουσιώνοντας την πλούσια ζεστασιά της
ψυχής της σε πηγή αγάπης και ανθρωπιάς.

Μία οικοδέσποινα, μία πιστή σύντροφος, μία μάννα, μία
γιαγιά μπήκε στην αιωνιότητα. Αιωνία της η μνήμη.

Γιάννης Α. Μελετίδης

Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Συνέχεια από την 1η σελ.

Ηπρέστερη ενημέρωση των αναγνωστών του "Αργοναύτη", δημοσιεύουμε παρακάτω το σχετικό έγγραφο του Δήμου Καλαμαριάς:

"Κύριε Διευθυντά,

στο τελευταίο φύλλο της έκδοσης εφημερίδας του "Αργοναύτη" δημοσιεύεται άρθρο του κ. Ανδρέα Ταταρίδη που αναφέρεται στο γεγονός μη ύπαρξης μεγάλης πόλης στην ελληνική επικράτεια, με όνομα από τις αθημόντες πατρίδες του Πόντου. Ενα μεγάλο μέρος του άρθρου του αφιερώνεται σε μία - κατά τον κ. Ταταρίδη - απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμαριάς για μετονομασία της Καλαμαριάς σε Νέα Τραπεζούντα που δεν υλοποιήθηκε.

Για την αποκατάσταση της αλήθειας και χωρίς να θέλουμε να έρθουμε σε σύγκρουση με τον κ. Ταταρίδη (τον οποίο πρέπει να συχαρούμε για το φιλογερτικό πάθος για τον Ποντιακό Ελληνισμό) σας αναφέρουμε τα εξής:

1. Ουδέποτε υπήρξε πρόταση μετονομασίας της Καλαμαριάς σε Νέα Τραπεζούντα και φυσικά ουδέποτε αποφασίστηκε κάτι τέτοιο από το Δημοτικό Συμβούλιο.

2. Η απόφαση που πήρε το Δημοτικό Συμβούλιο και προφανώς παρερμηνεύσε ή παραληροφόρηθηκε ο κ. Ταταρίδης, αφορούσε τη συνοικία του Κέντρου της Καλαμαριάς.

Συγκεκριμένα στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 28-2-1984 (και όχι της 20-3-84) με θέμα την οργάνωση των εκλογών συνοικιών και στην μέχρι τότε ανώνυμη συνοικία του Κέντρου της Καλαμαριάς δόθηκε το όνομα "Τραπεζούντα", μετά από πρόταση του Δημάρχου κ. Θρασύβουλου Λαζαρίδη.

Πιο συγκεκριμένα, είναι ο άλλος γνωστό ότι η Καλαμαριά είναι μία προσφυγοπόλη με προερχόντων τον ποντιακό στοιχείο (σε κομμία περίπτωση βέβαια αυτό δεν έφτασε στο ποσοστό του 90% (9/10) που ισχυρίζεται ο αρθρογράφος - ήταν ανέκαθεν αρκετά κάτω του 50%). Εκτός από τους Πόντιους κατοικήθηκε και με πρόσφυγες από ολόκληρη σχεδόν τη Μ. Ασία. Όλοι μαζί λοιπόν οι πρόσφυγες, ένωσαν τους καυμούς τους και τις ελπίδες τους, ξεπέρασαν

βάσανα και δυσκολίες και πρόσφεραν όλοι στην ανάπτυξη της νέας τους πατρίδας. Τα ονόματα των συνοικιών της πόλης μας - και οι αντίστοιχοι οδοί τους - προσδιορίζουν την ιδιαίτερη καταγωγή των πρώτων κατοίκων π.χ. Αρετσού, Κουρί, Νέα Κρήνη, Βυζάντιο (οι Κωνσταντινουπολίτες) κ.λ.π. Παρέμενε το κέντρο της Καλαμαριάς, χωρίς δικό του όνομα, παρ' όλο που αυτό κατοικήθηκε αποκλειστικά σχεδόν από τους Πόντιους. Μετά από πρόταση του Δημάρχου Θρασύβουλου Λαζαρίδη - όπως προαναφέραμε - ονομάστηκε σε "Τραπεζούντα" αποκαθιστώντας την μέχρι τότε αδικία. Η απόφαση αυτή έγινε με χαρά δεκτή από όλους ανεξαιρέτως τους φορείς και τους κατοίκους.

3. Η πρόταση του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Κούση έγινε το 1983 και αφορούσε το 1ο Γυμνάσιο και 1ο Λύκειο της Καλαμαριάς, τα οποία φέρουν την ονομασία - μετά από υλοποίηση της σχετικής απόφασης "Φροντιστήριο Τραπεζούντας".

4. Λίγα λόγια και για το τοπωνύμιο "Καλαμαριά", που πέρα από το γεγονός ότι προσδιορίζει για μας την προσφυγική μας καταγωγή, θα ήταν ολέθριο λάθος να απαλείψουμε ένα όνομα που υπάρχει στην περιοχή αυτή της Μακεδονίας τουλάχιστον από τα πρώτα Βυζαντινά χρόνια και διατηρήθηκε μέχρι τις μέρες μας.

Το τοπωνύμιο "Καλαμαριά" πρωτοεμφανίζεται το έτος 1083 σε έγγραφο της Μονής Ξενοφώντος και αναφέρεται στη νοτιοανατολική περιοχή της Θεσσαλονίκης, όπου την ίδια εποχή οριοθετείται το "Καπετανίκιον Καλαμαριάς". Υπάρχουν τρεις τουλάχιστον εκδοχές για την προέλευση του ονόματος. Σεβόμενοι το χώρο της εφημερίδας σας αναφέρουμε επιγραμματικά την επικρατέστερη που λέει ότι η ονομασία οφείλεται σε παράφραση του όρου "Καλή μεριά", αφού η περιοχή ήταν γνωστή για τα δένδρα, τα σμπέλια και το νερά της. Η νοτιοανατολική πύλη των τειχών της Θεσσαλονίκης που οδηγούσε προς Κασσάνδρεια Χαλκιδικής (εκεί όπου και σήμερα υπάρχει το συντριβάνι ονομαζόταν "Πύλη Καλαμαριάς".

5. Ο Δήμος Καλαμαριάς και οι Καλαμαριώτες, διαφυλάσσουν σαν κόρη οφθαλμού τις παραδόσεις μέσα από το Πολιτιστικό

Κέντρο και το Ιστορικό Αρχείο Προφυγικού Ελληνισμού (Νομικό Πρόσωπο του Δήμου) με τμήματα εκμάθησης ποντιακών χορών, ποντιακής λύρας, τις εκδόσεις βιβλίων και δίσκων με τη μουσική παράδοση, τη διοργάνωση κάθε χρόνο του μεγάλου Ποντιακού πανηγυριού (μοναδικό φαινόμενο διατήρησης πανηγυριού σε μεγαλούπολη, όταν τα πανηγύρια σβήνουν ακόμη και στα χωριά) κ.λ.π. Επίσης είναι ο μοναδικός Δήμος που έχει τόσα ονόματα οδών από τις αθημόντες πατρίδες, όπως θα διαπιστώσατε και από το βιβλίο - έκδοση του Δήμου μας που σας αποστέλλουμε.

Τελειώνοντας αξίζει να σημειώσουμε ότι οποιαδήποτε μετονομασία θα πρέπει να είναι συνδεδεμένη και αποδεκτή από τη λαό, τους κατοίκους της περιοχής. Είμαστε ονόματα αλγούροι ότι οι Καλαμαριώτες, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, δεν θα δεχόντουσαν με κανένα τρόπο την αλλαγή της ονομασίας της περιοχής τους, πασίγνω-

στης πια όχι μόνο στο πανελλήνιο αλλά και σε όλο τον κόσμο, τουλάχιστον όπου υπάρχουν ελληνικές προσφυγικές κοινότητες. Σημειώστε επίσης ότι ο Δήμαρχος Καλαμαριάς Θρασύβουλος Λαζαρίδης είναι ο Πρόεδρος του Δ' Παγκόσμιου Συνεδρίου Ποντιακού Ελληνισμού που θα γίνει στη Θεσσαλονίκη το Μάιο του 1997, ύστερα από ομόφωνη πρόταση όλων των ανά την υφήλιο Ποντιακών Σωματείων.

Επαναλαμβάνοντας ότι όλα τα παραπάνω γράφονται για την αποκατάσταση της αλήθειας και μόνο, σας ευχαριστούμε για τη φιλοξενία.

Με εκτίμηση

Περικλής Ν. Βανδύρος
Υπ. Γρ. Δημ. Σχέσεων
Πολιτισμού & Νεολογίας
Σημ. "Αργοναύτη": Ευχαριστούμε το Δήμο Καλαμαριάς γι' αυτήν την ενημέρωση. Ακόμα, ευχαριστούμε για την προσφορά του βιβλίου "Ματιές με αγάπη στην Καλαμαριά", του Ιορδάνη Καρακασιδίου, έκδοση Δήμου Καλαμαριάς, Καλαμαριά 1988.

Η Γενοκτονία των αδελφών μας Ποντίων

Γράφει ο Αριστ. Κωστόπουλος, συν/κος δάσκαλος

Πραγματοποιήθηκαν και φέτος οι εκδηλώσεις μνήμης για τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου ηρω δίνουν την ευκαιρία να επαναδιατυπωθεί το κοινό αίτημα για αναγνώριση της από τη διεθνή κοινότητα. Αλλά και να θυμηθούν οι νεώτεροι αυτή την τραγωδία της νεώτερης ελληνικής ιστορίας. Η Γενοκτονία των Ποντίων είναι από τα μεγαλύτερα εγκλήματα στην ιστορία της ανθρωπότητας. Από το 1916 έως το 1923 οι Τούρκοι λεηλατούσαν και έσφαζαν.

Η 19η Μαΐου έχει καθιερωθεί ως ημέρα μνήμης της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Εβδομήντα επτά χρόνια πριν, στις 19 Μαΐου 1919, ο Μουσταφά Κεμάλ αποβίβαστηκε στην Αμισό - Συμφύοντα του Πόντου και έγινε ο ίδιος οργανωτής της εξόντωσης των Ποντίων. Το ειδικό εγκλημα ξεκίνησε ουσιαστικά το 1916. Όταν οι Τούρκοι άρχισαν συστηματική "επιχείρηση" για να εξοντώσουν ένα κομμάτι του Ελληνισμού με μεγάλη προσφορά στον πολιτισμό της Μ. Ασίας

και του Ευξείνου Πόντου. Η βροχή δυστυχώς δεν σταμάτησε πριν από το 1923. Και επίσημα στοιχεία ανεβάζουν τα θύματα σε 353.000 κατοίκους.

Η Τουρκία και σήμερα αποδεικνύει καθημερινά ότι η βία είναι η πολιτική της και όχι μόνο σε αυτήν πιστεύει.

Η Κεμαλική πρόταση έλεγε: "Η Τουρκία πρέπει να γίνει κράτος δυτικόστροφο και δυτικότροπο, σε έδαφος μικρότερο εν σχέσει προς εκείνο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά με αμιγή Τουρκικό πληθυσμό. Πρόταση που την πληρώσει ο Ελληνισμός από την εποχή των Νεοτούρκων 1908 μέχρι σήμερα.

Από το 1914 μέχρι το 1919 η επιχείρηση της εκκαθάρισης παντός αλλοθρησκικού και άλλου φύλου "μεθούσε" με το αίμα εκείνων των θυμάτων Χριστιανών Ελλήνων του Ταύρου και του Αντίταυρου, όπου του Πόντου και όλης της Μικρασιατικής ενδοχώρας. Που οι Τούρκοι τα εξόντωσαν είτε με τα καταναγκαστικά έργα στα Ιασημεία του οπαιτιού, είτε με τις μακρές πορείες

στην όλη τη Μικρασία με αποτέλεσμα οι αναγκαστικοί πεζοπόροι του θανάτου να πεθαίνουν στα χιόνια των υψιπέδων και στις ερήμους της Ανατολής.

Και όλα αυτά με τη συγκατάθεση του Γερμανού στρατηγού Λίμν Φον Σάιντερς, ερηνευστή της Γενοκτονίας των Ελλήνων και Αρμενίων και ο οποίος υπασπείριζε τα παρακάτω οπίσθετα.

"Σας διαβεβαιώνω ότι οι πάγωνιες και το κρύο του χειμώνα, οι βροχές και η μεγάλη υγρασία, ο ήλιος και η τρομερή ζέση του καλοκαιριού, οι αρρώστιες του εξανθηματικού τύπου και της κοιλίας θα φέρουν το ίδιο αποτέλεσμα που θαγαριζότατε εσείς με το δικό σας σχέδιο, δηλαδή να τους ξεκαθαρίσετε με σφαγές.

Σημ. "Αργοναύτη": Αναδημοσιεύεται από την τοπική ημερήσια εφημερίδα "ΛΑΟΣ" (φύλλο της 7ης Ιουνίου 1996). Συγχαιρούμε τον συντάκτη του άρθρου κ. Αριστ. Κωστόπουλο για την τόσο επιτυχημένη απόδοση της εικόνας του δράματος της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού.

19 Μαΐου ημέρα μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Οι λαοί και τα έθνη αν θέλουν να επιβιώσουν και να συνεχίσουν να υπάρχουν και να δημιουργούν αξιόλογα έργα πολιτισμού, οφείλουν να γνωρίζουν την ιστορία τους. Να ή οφείλουν να έχουν επαφή με τις ρίζες, με το παρελθόν και να διατηρούν αναλλοίωτα τα βασικά στοιχεία της ταυτότητάς τους.

Ιδιαίτερα όμως ο ελληνικός λαός, με το ένδοξο και λαμπρό παρελθόν, έχει καθήκον να γνωρίζει την ιστορία του. Οι άλλοι λαοί δεν έχουν ιστορία, δεν έχουν τον πλούτο της ιστορίας μας και επομένως, δεν έχουν τίποτε να θυμηθούν. Εμείς όμως; Και ιστορία τρισχιλιετή και συγχρονιστικά γεγονότα έχουμε και είναι ανεπίτρεπτον να ζούμε μέσα στην άγνοιά μας.

Αλλάξτε! Πως μπορούμε να απομνημόσυμε την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Οι Αγάρηνοι, οι βάρβαροι Ασιάται, δολοφόνησαν περισσότερες από 350.000 Έλληνες του Πόντου. Αλλάξτε! αυτοίς δολοφόνησαν και κατακρεούρησαν, άλλους τους έριψαν στη φωτιά και άλλους ύστερα από πολλά βασανιστήρια

επιτάφισαν σε ομαδικούς τάφους. Οι εκτοπισμοί, οι θιασμοί, οι εξορίες, οι εμπρησμοί οικιών, οι πυρπολήσεις Ιερών Ναών, οι βεβηλώσεις και οι ανασκαφές των Ι. Κοιμητηρίων των Χριστιανών είναι τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της βαρβαρότητας των Νεοτούρκων. Και οι Έλληνες του Πόντου γευθήκαν όλες αυτές τις βαρβαρότητες του ισλαμικού τέρατος σε όλο το μεγαλείο του.

Δικαίως, λοιπόν, η Βουλή των Ελλήνων, με απόφαση της, καθιέρωσε την 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της Γενοκτονίας των Ποντίων από τους Νεοτούρκους και ως ημέρα Εθνικού πένθους.

Τα νεώτερα παιδιά της Ελλάδος πρέπει να μάθουν την ιστορία της φυλής μας. Πρέπει να πληροφορηθούν ποιοί είναι οι σουλτανισκοί της Αγκυρας και τί κακό έκαναν και συνεχίζουν να κάνουν εις βάρος του Ελληνισμού του Πόντου και γενικότερα της Μικράς Ασίας.

Τα νεώτερα παιδιά της Ελλάδος πρέπει να πληροφορηθούν τον αληθινό ρόλο που έπαιξαν οι Γερ-

μανοί και οι υπόλοιποι "χριστιανικές" δυνάμεις της Δύσεως, το Βατικανό, σε όλο αυτό το βουρτρό αίματος, στο χαμό και τον ξεριζωμό του Ελληνισμού του Πόντου και της Μικράς Ασίας.

Να ή είναι καθήκον όλων των Ελλήνων να γνωρίζουν καλά την ιστορία τους, τους φίλους και τους εχθρούς τους. Και βεβαίως οι Έλληνες δεν ξεχνούν ότι οι ταραξίες της Ευρώπης, οι αδιότατοι Γερμανοί, την αγριό-

τητα και την βαρβαρότητα των οποίων εγνώρισαν κατά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο δορύονται με ένα σωρό ηλίθους εγκλημάτων. Και συνεχίζουν και σήμερα να υποδουλεύουν τα δάρδαρα έννοικτα των συντρόφων τους εγκληματιών Τούρκων έναντι της Ελλάδος. Ο ναζισμός της Αρίας φυλής ευρίσκει εις το αίμα της και δεν ημπαρεί, έστω και μετά από παρέλευση 55 ετών, να απαλλαγεί από το σύν-

ομοιον του χιτλερισμού. Αυτοί θέλουν την Τουρκία γερμανικό προτεκτοράτο, γι' αυτό και σκανδαλωδώς την υποστηρίζουν.

Ο Ελληνικός όμως λαός στέκεται άρθιος, μόνος του όπως πάντοτε. Αγρυπνά και γρηγορεί. Για μία ακόμη φορά θα ανσκασεί να παρουσιάσει όλη για να τιμήσει τους Έλληνες μαχητές όπως συνέβη το 1944 στο ακυρό Μεταξά.

* "Αυριανή" 1996

Προ 55 ετών

Τρεις λαμπράι ελληνικάί νίκαι κατά των Γερμανών εν Αθήναις

Η ενοποιία της Ελλάδος εις την Ηπειρον κατά των Ιταλών, που επεχείρησαν να κατακτήσουν την χώραν μας, ήρχισε τη 28η Οκτωβρίου 1940 και με αμάραντον στέφανον δόξης εστεφάνωσεν η οικουμένη και με θαυμασμόν περιέβαλεν. Οι Αγγλοι, μόνοι τότε αγωνισταί της ελευθερίας των λαών, ενθουσιασθέντες δια την συμμαχίαν της Ελλάδος, επηλεγρόφισαν: "Κρατήσατε τας Νέας Θερμοπύλας και γρήγορα θα ανατείλη μία Νέα Σαλαμίς".

Και η Ελλάς εκράτησε τας Νέας Θερμοπύλας της ανθρωπότητας με απαρμίτητον τόλην, αγωνιζομένη νικηφόρως κατά των Ιταλών αρχικών και κατόπιν κατά των Γερμανών επί 190 ημέρας εν συνόλω, ήτοι επί 182 ημερών εν συνόλω, ήτοι επί 182 εις την ηπειρωτικήν Ελλάδα και οκτώ (8) ημέρας εις την ηρωικήν Κρήτην. Τελικώς υπέκυψε και εκάμφθη σωματικώς, αλλ' όχι και ψυχικώς. Εμεινεν αδούλωτος πνευματικώς χάρις εις την πίστιν αυτής εις τον Θεόν και την συνείδησιν, ότι επιτελεί καθήκον, θέοθεν ανατεθέν αυτή, να αγωνίζεται υπέρ της ελευθερίας των λαών του κόσμου, ως έπραξε κατά την μακράν διαδρομήν της ιστορίας αυτής, κατά την βυζαντινήν χιλιετίαν κατά βορβάρων νίκαις κατάγοουσα και κατά τους νεωτέρους χρόνους εις Ουκρανίαν, Κορέαν και εν Ευρώπη πολλήκις.

Κατά την αυριανήν ημέραν 27ην Απριλίου 1941 προ 55 ετών, Κυριακή του θωμά ήτο τότε, οι Γερμανοί του Χίτλερ κατόπιν εικοσαήμερων Πυρρείων μαχών κατά Ελλήνων και ευαρίθμων Αγγλων εισέρχονται αναισχύτως ως κατακτηταί εις το κλεινόν Αστν της Παλλάδος, τας Αθήνας, της Ελληνικής Κυβερνήσεως και του Βασιλέως ευρισκομένων εις την Κρήτην προς συνέχισιν εκείθεν του αγώνος.

Μεγάλη όμως έκπληξις ανέμενε την αγερωχίαν των, διότι τρεις ήττας υπέστησαν ψυχολογικά και ηθικά υπό των Ελλήνων.

Πρώτην, διότι δεν εγένετο εις αυτούς επίσημος υποδοχή, αρνηθέντος του μεγάλου Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου να παρασθί, επίνοντος "ο αρχιεπίσκοπος ελευθερώνει, δεν υποδοχάσθαι" και μη επιτρέψαντος να τελεσθί δοξολογία, ως εζήτησαν ούτοι, οι δε Αθηναίοι ήσαν εις τας οικείας των κεκλεισμένων θυρών και παραθύρων και οι

δρόμοι έρημοι. Αι Αθήναι είχαν την όψιν νεκράς πόλεως.

Την δευτέραν ήτταν υπέστησαν εις τον ιερόν χώρον της Ακροπόλεως υπό την σκέπην της Παναγίας, προστάτιδος του Έθνους ημών, εις τιμήν της οποίας ο Παρθενών είχε μεταβληθεί εις Ναόν "Παναγίας της Αθηνιώτισσας", εις τον οποίον ο βυζαντινός αυτοκράτωρ Βασίλειος ο Βουλγαροκτόνος εθέησεν ευχαριστήριον δοξολογίαν προς την Θεομήτορα επί τη αϊσία ήήξει του 50ετούς κατά των βουλγάρων πολέμου αυτού.

Εις τον ιερόν τούτον θρόνον της Ακροπόλεως ανήθην ομάς Γερμανών άμα τη εισόδω αυτών εις Αθήνας και διέταξε τον φρουρόν της αναπεταμένης Γαλιανοθέου Ελληνικής Σημείας, εθνικοθηρακευτικού ημών Συμβόλου, Εύζωνον (Τσοβιά) Κωνσταντίνον Κουκίδην να υποστέλη την Ελληνικήν Σημείαν και να αναρτήσει την Γερμανικήν, ήν επέδωκαν αυτών. Ο ευσεβής και ηρωικός τσοβιάς χαιρέτησεν στρατιωτικώς και ατενίσας βήσασυώς και απεχθώς τους Γερμανούς, ήρχισε να περιστέλλη την Γαλιανοθέου, προσευχόμενος ενδομύως εις τον Θεόν και παρακαλών να δεχθή την θυσίαν του και ελευθερώση την Πατρίδα. Μετά την περιστολήν περιεβλήθη ταύτην και εκρημνίσθη μετ' αυτής εκ του θράχου της Ακροπόλεως, γενόμενος παράδειγμα αυτοθυσίας υπέρ πίστεως και Πατρίδος υπέρ των παν γνήσιος Ελλήνων έκπαθαι αγωνίζεται και θυσιάζεται, ουχί υπέρ πετρελαίων, χρημάτων και ξένων εδαφών σφετερισμού.

Η τρίτη μεγάλη ήττα των Γερμανών εγένετο τη 4η μ.μ. της ίδιας ημέρας εις την Συνοδικήν αίθουσα της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, ένθα μετέβη ο αρχηγός των Γερμανικών στρατευμάτων των εις την Ελλάδα εισβαλόντων στρατηγός Stumme του 8' σώματος γερμανικού στρατού μετά τινών επιτελών του προς επίσκεψιν του Μακαρ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρυσάνθου του από Τραπεζούντος.

Εις την επακοουθήσασαν συνομιλίαν, προσομιδίζουσαν προς την του Μεγάλου Βασιλείου προς τον εκπρόσωπον του αυτοκράτορος Μόδεστον, ο αρχιεπίσκοπος Χρυσάνθος βαθείαν επίγνωσιν έχων των αρχιερατικών και εθναρχικών καθηκόντων

Ο ασίδημος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κυρός Χρυσάνθος ο από Τραπεζούντος (1881 - 1949).

του, ότινα έθετεν υπέρω θρόνου και ζωής και εν βαρυθυμία εκδήλω διατελήν, ήηγξε τον γερμανόν στρατηγόν ευθαρσώς δια τον αναίτιον πόλεμον της Γερμανίας κατά της Ελλάδος, ειπών προς τοις άήθεις: "Εχει ήψησει πολύ τον ελληνικόν λαόν, διότι η Γερμανία αναίτιως εκήρυξε τον πόλεμον κατά της Ελλάδος. Διατί τον εκήρυξε;" (Π. Στάμπος, ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσάνθος, Αθήναι 1994, σελ. 40).

Η άρχιεπρεπής και ελληνοπρεπής αύτη στάσις (νίκη) του ανταξίου εθνικού ηγέτου, αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, ετόνωσε το εθνικόν φρόνημα του λαού και την ελπίδα ταχείας εκ της δουλείας απαλλαγής, εξώργισε δε τους κατακτητάς, οίτινες τον εξεθρόνισαν. Σύμπασα όμως η Ελλάς απεθέωσε και εις την καρδίαν της, εχθροί και φίλοι, ενεθρόνισαν και η ιστορία ιδιαιζόντως ετίμησε, διότι, προς τοις άήθεις, γενόμενος κατά την κατοχήν (1941 - 45) αρχηγός της όντως "εθνικής αντιστάσεως" διετέλεσεν

εις των κυριωτέρων παργόντων της εθνικής απελευθερώσεως του 1945.

Αι τρεις αύται πνευματικά και ηθικά νίκαι κατά των Γερμανών την ημέραν εισόδου αυτών εις Αθήνας (27-4-1941) του μεγάλου αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, του ηρωικού εθνομάρτυρος Κων/νου Κουκίδου και του Χριστιανικού λαού των Αθηνών αποτελούν τρεις μεγάλους αδάμαντας της εθνικής ημών ιστορίας και δόξαν αμάραντον αυτής και δέον να προβάλλονται πάντοτε, ίδια σήμερα, προς εθνικοχριστιανικόν φρονηματισμόν αρχόντων και αρχομένων, ίνα ανανήψωμεν πνευματικώς και εκ του τέλματος της παρακμής εις ήν, κρίμασιν οίς οίδε Κύριος, ευρισκόμεθα, εξέθωμεν.

Διότι, ως ήγειο ο συνειτός και φιλόπατρις των αρχαίων Αθηνών ρήτωρ Ισοκράτης, "όταν τα παρεβήθηθα εθνομύεθα, άριστα περι των μελλόντων θα ποητευόμεθα".

Μνήμων

* "Ορθόδοξος Τύπος", 28-4-1996

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ

"Προς Λουτφίν Εφένδην Αρχιερωδοτήν εις Αργανα
Επήπροφορήθημεν ότι οι προδόται της πατρίδος Ρωμιοί στρατιώται δεν οδηγούνται εις εργασία οσάκις βρέχει. Επειδή ούτω απ' ενός μεν το Δημόσιον Ταμείον επιβαρύνεται ημερησίως με 800 γρμ. ήτου κ.λ.π., απ' ετέρου δε αδυνατούμεν να επιτύχωμεν τον σκοπόν μας, εντελλόμεθα υμίν όπως του Ροιπού, κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Διοικητού των Εργατικών Ταγμάτων, αποστέλλητε αυτούς άνευ ουδεμίας εξαίρεσεως να εργάζωνται υπό βροχήν και χιόνια.
(Υπογραφή)
Ομέρ Αρχιεμχανικός των Δημοσίων Εργών"

Με αφορμή τις τουρκικές προκλήσεις

Η ΠΟΠΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΕΚΕΤΑΙ

Μετά τις προκλητικές ενέργειες των Τούρκων στα νησιά Ιμια, η ΠΟΠΣ εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση

Τις τελευταίες μέρες το τουρκικό κράτος, σε μία προσπάθεια αποπροσανατολισμού του τουρκικού λαού, από τα σοβαρά προβλήματα που τον απασοχολούν, εμμέσως ή αμέσως, με δηλώσεις ή μεθοδευμένες ενέργειές του, κηριακώνει την ένταση έναντι της Ελλάδος.

Πρόσφατα γίναμε μάρτυρες της προκλητικής ενέργειας των δήθεν δημοσιογράφων της "Hurriet", που με περισσό θάρρος και χωρίς σεβασμό στα ελληνικά σύμβολα, τοποθέτησαν παράνομα την τουρκική σημαία σε ελληνική βραχονησίδα του Αιγαίου, αμφισβητώντας εμμέσως, τα σύνορά μας.

Η ΠΟΠΣ που εκπροσωπεί 164 συλλόγους σ' όλη την Ελλάδα, διερμηνεύοντας τις σκέ-

ψεις και την θέληση (2.000.000) Ελλήνων παντιακής καταγωγής, απ' όλο τον κόσμο που οι πρόγονοί τους έζησαν στο πετσί τους, τον τουρκικό ρατσισμό, με αποκορύφωμα την Γενοκτονία που έγινε σε βάρος τους από το (1916 - 1922) και είχε σαν αποτέλεσμα τις 353.000 χιλιάδες αθά θύματα, καταγγέλλει σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο τις μεθοδεύσεις και προκλητικές ενέργειες της στρατοκυβερνούμενης Τουρκίας.

Υπενθυμίζουμε, σε όλους τους πολιτισμένους λαούς του κόσμου ότι το τουρκικό κράτος και οι κυβερνήσεις του, από το 1914 μέχρι σήμερα, είναι υπεύθυνες για τις Γενοκτονίες του Αρμενικού λαού, του Ποντιακού λαού, τον ξεριζωμό των κατοίκων της Ιμβρου και της Τενέδου, της Κωνσταντινούπολης, την παράνομη κατοχή του 38% της Κυπριακής Δημοκρα-

τίας και την Γενοκτονία που γίνεται σήμερα σε βάρος του αγωνιζόμενου Κουρδικού λαού.

Η Τουρκία παρά τις όποιες διαβεβαιώσεις της στην Διεθνή Κοινότητα, συνεχίζει να καταπατά βάναυσα τα Ανθρώπινα δικαιώματα, λαών που ζουν στην Γεωγραφική Επικράτειά της.

Εμείς συμπαραστεκόμαστε στις ενέργειες της Ελληνικής κυβέρνησης και του υπουργού Εξωτερικών κ. Θ. Πάγκαλου, που δεν παρασύρεται από τις προδοκατόρικες ενέργειες της Τουρκίας.

Και δηλώνουμε ότι βρισκόμαστε δίπλα στα αδελφά μας των νησιών του Αιγαίου και μαζί τους, επιβεβαιώνουμε την πρόθεσή μας, να μην επιτρέψουμε σε κανέναν, να αμφισβητήσει τα Εθνικά Κυριαρχικά Δικαιώματα της χώρας μας.

* Αναδημοσιεύεται από το "ΔΕΣΜΟ", αρ, φύλλου 59.

Η Γενοκτονία των Ποντίων αδελφών μας

Το 1919 οι Τούρκοι έσφαξαν πάνω από 300.000 Έλληνες του Πόντου.

Το 1915 είχαν εκκαθαρίσει 1,5 εκατομμύριο Αρμένιους Ξαδελφούς μας.

Το 1922 τον Αύγουστο εξακαθάρισαν από τη Μ. Ασία 1,5 εκατομμύριο Έλληνες.

Τώρα, θέλουν να "καθαρίσουν" τους Κούρδους.

Αυτή είναι η Κεμαλική πρόταση: Κράτος δυτικόστροφο και δυτικότροπο, σε έδαφος μικρότερο, εν σχέσει προς εκείνο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλ'ό με αμιγή τουρκικό πηθησμο. Πρόταση που την πληρώνει ο Ελληνισμός από την εποχή των Νεοτούρκων (1908) μέχρι σήμερα.

Σημειώνουμε εν παρενθέσει πως οι Οθωμανοί δεν επεδίωκαν "εθνικές εκκαθαρίσεις". Εφήρμοζαν το λεγόμενο "Miliet System", το σύστημα της θρησκευτικής και φυλετικής - εθνολογικής αυτοδιοίκησης. Ηρκούντο στους φόρους, στη διατήρηση της εξουσίας, σε εξαίσεις (με πολιτικές κινήτρων ή μαχαίρας) εξισορροπισμού ή στρατολογήσεως των παιδιών του "παιδομαζώματος" στον "γενή - τσαρ" (στους γενίτσαρους).

Εθνικές εκκαθαρίσεις δεν έκαναν. Αυτές είναι έργο αποκλειστικό της εκσυγχρονιστικής (!) Τουρκίας του Κεμαλ και των διαδόχων του.

Από το 1914 μέχρι το 1919 η επιχείρηση της εκκαθαρίσεως παντός αλληθρήσκου και αλληοφύλου "μεθούσε" με το αίμα εκείνων των θυμάτων (Χριστιανών, Ελλήνων του Ταύρου και Αντίταυρου, όλο του Πόντου και όλης της Μικρασιατικής ενδοχώρας) που οι Τούρκοι τα εξόκτωναν είτε με τα καταναγκαστικά έργα στα λατομεία του αλατιού, είτε με τις "μακρές πορείες" σ' όλη τη Μικρασία με αποτέλεσμα οι αναγκαστικοί πεζοπόροι του θανάτου να πεθαίνουν στα χιόνια των υψιπέδων και στις ερήμους της Ανατολής.

Από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής μου (και της πολιτικής μου δράσης) ήταν η 19η Μαΐου

Γράφει ο Βύρων Πολύδωρας

1993 (το ήρώ και το Ξανα ήρώ μόνος μου - ενώ δεν πρέπει - γιατί η μικροψυχία και ο φθόνος δεν αφήνει τους πολιτικούς μου αντιπάλους να το πουν) όταν ως υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος έσπασα, πρώτος εγώ υπουργός της Ελλάδος, σιωπήν 74 ετών και μίλησα με επίσημη ανακοίνωσή μου για τη Γενοκτονία των Ποντίων.

Μίλησα, τότε, για την ανάγκη της διεθνούς αναγνώρισεως της Γενοκτονίας των Ποντίων ως Γενοκτονίας, και την υποχρέωση της διεθνούς κοινότητας να το πράξει.

Κήλυν ευθαδικά το γόνη προς τους θυσιασθέντες αδελφούς μας Ποντίους. Τιμή το θάνατο - παράδειγμά τους. Θυσιασθήκαν γιατί ήθελαν να μείνουν Έλληνες και Χριστιανοί. "Η Ρωμανία κι αν επέρασε, ανθεί και φέρε κι άλλο". Αυτή είναι η ζωηφόρος αισιοδοξία της ψυχής των Ποντίων αδελφών μας!

Η Ρωμανία ανθεί και φέρε κι άλλο

"Αϊθό! εμας και θά! εμας, πάρθεν η Ρωμανία". Μοιρολογούν τα εγκλησίως, κλαίγνε τα μοναστήρια, κι Αγίαννες ο Χρυσόστομον κηλαίε δερνοκοπισκάται. - Μη κηλαί, μη κηλαί Αγίαννε μου και δερνοκοπισκάσαι. - Η Ρωμανία κι αν πέρασε, ανθεί και φέρε κι άλλο.